

Stockholm 2017-03-03

Med anledning av rapporten ”Muslimska Brödrskapet i Sverige” beställd och publicerad av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Den 27 februari släpptes rapporten ”Muslimska Brödrskapet i Sverige”, skriven av Magnus Norell, Aje Carlbom och Pierre Durrani på uppdrag av MSB. Rapporten har publicerats av myndigheten som ett kunskapsunderlag.

Rapporten har dock fått kraftfull och samstämmig kritik från en rad aktörer (däribland forskare, myndighetsanställda och idéburna organisationer). Sammanfattningsvis kan det sägas att rapporten ställer upp en rad allvarliga anklagelser om bland annat antidemokratiska värderingar hos ett antal i rapporten namngivna privatpersoner och organisationer i det svenska civilsamhället. Huvudtesen är att ett antal organisationer i det svenska civilsamhället är representanter för det muslimska brödrskapet (MB) och att dessa verkar för att bygga upp en parallell samhällsstruktur som konkurrerar med det etablerade demokratiska samhället. Enligt författarna utgör utpekade organisationer och personer på så sätt ett hot mot landets sociala sammanhållning.

Forum anser i likhet med ett stort antal akademiker att rapporten har allvarliga brister. Författarna gör anspråk på att arbeta vetenskapligt men misslyckas på en rad punkter att uppfylla grundläggande vetenskapliga krav. Även själva beställningen – samt efterföljande hantering av rapporten från ansvarig myndighet (MSB) är djupt problematisk, anser Forum. Utifrån Forums uppdrag och roll som paraplyorganisation för socialt inriktade idéburna organisationer ser vi allvarligt på att en statlig myndighet genom beställning och publicering av rapporten sanktionerat påståenden om delar av det svenska organisationslivet utan tillförlitliga källor. MSB har agerat på ett sådant sätt att den grundläggande föreningsfriheten riskerar undermineras och därmed också demokratin.

Mot bakgrund av de uppgifter som Forum tagit del av har följande bedömning gjorts:

Rapporten är vetenskapligt okvalificerad

Rapporten kännetecknas av en mycket stor brist på empiri och flera påståenden beläggs inte i texten. Särskilt tydligt är detta när det gäller Muslimska Brödrskapets etablering och organisation i Sverige. Rapporten kännetecknas dessutom av en mycket bristande källhänvisning, däribland ofullständiga litteraturlistor och saknade källor, samtidigt som det inte framgår vem som har skrivit vad. Magnus Norell står som redaktör, men vem som författat vad saknas det information om. Egna erfarenheter, som författarna åberopat, källhänvisas inte alls, eller vem av dem som har dessa erfarenheter.

Urvalet av tidigare forskning är selektiv och inga andra tolkningar än de som bestyrker huvudtesen är medtagna. Det finns starka tendenser till konspiratoriska

tolkningar som bygger på ett tydligt vi-mot-dom-tänkande, kännetecknat av en påstådd konflikt mellan svenskhet och islam eller muslimer. som också riskerar att öka motsättningar och spä på utsattheten hos den muslimska minoriten (Osman). Som civilsamhällesorganisation med ett aktivt arbete för att samordna och driva projekt för tillit och demokrati, mot våldsbejakande extremism, vill vi också peka på den stora faran i att den här typen av polariserande ansatser riskerar att förstärka just de problem man säger sig vilja lösa (Alsander).

Den konspiratoriska tolkningen stärks av ett bitvis icke-vetenskapligt språkbruk kännetecknat av ord och formuleringar som ”naturligtvis” och ”kan knappast överdrivas”. Ett exempel på djupt problematiska formuleringar finns på s. 15, ”Den låga profilen ska inte tolkas som att aktivisterna i Europa har gett upp drömmen om kalifatet...”, och s. 17, ”problemet här är att de använder ordet muslimer istället för ord som aktivister eller islamister”.

Ytterligare en faktor som stärker det konspiratoriska anslaget i rapporten är att de organisationer som anklagas för att vara utlöpare av MB i Sverige sägs använda sig av ”double speak”. Dvs att använda ett språkbruk utåt och ett helt annat inåt. Hur kan någon någonsin bemöta det? Själva bemötandet blir ett bevis på tesen om double speak.

En genomgripande och förtjänstfull analys av rapporten har skrivits av bloggaren Torbjörn Jerlerup, som bland annat visar på hur författarna refererar till sig själva samt misslyckas med att föra en balanserad begreppsdiskussion, där begreppet islamism blir näst intill synonymt med radikal våldsbejakande islamism, för att nämna ett exempel (Jerlerup).

MSB brister i sitt ansvar och uppvisar anmärkningsvärd okunskap

MSB har som ansvarig myndighet beställt en rapport utifrån en beställningstext som redan på förhand förutsätter nämnd rapports resultat, det vill säga att islamistiska organisationer är väl etablerade i Sverige och har som målsättning att ”(åter)upprätta ett utopiskt kalifat”. (Se även Göndör och Mattsson) Dessutom är beställningsprocessen höljd i dunkel och det saknas information om hur köpet egentligen gått till. Hur valet av forskare motiveras är en av frågorna som saknar svar. Samtliga författare är exempelvis sedan tidigare profilerade debattörer och kritiker av islam. Vi ställer oss med andra ord, [likt en rad forskare \(Ackfeldt mfl\)](#), starkt kritiska till den tillsynes frånvarande kvalitetsgranskningen som MSB som statlig myndighet har av det material de betalar för att få producerat (och som därtill publicerats under myndighetens ”kunskapsbank”). Seriositeten i problemet växer ytterligare när vi kan konstatera att samma myndighet på sin egen hemsida tagit sig an uppgiften att skola den svenska allmänheten i kritisk granskning och källkritik (Ackfeldt m.fl.).

Forum anser att

- rapporten ”Muslimska Brödrskapet i Sverige” måste återkallas och avpubliceras av MSB samt att myndigheten publikt tar avstånd från den.

- det måste åligga ansvarig myndighet, i detta fall MSB, att kvalitetsgranska allt material inför publicering, med stöd av ett forskningsetiskt råd bestående av framstående forskare inom humaniora och samhällsvetenskap från landets lärosäten.
- de förslag för vidare forskning som rapportförfattarna lägger fram förkastas och att uppdraget att definiera behov av vidare forskning går till någon med erkänd kompetens i sakfrågan
- den här rapporten inte ska tillåtas ligga till grund för någon form av beslut eller myndighetsutövning

Göran Pettersson

Generalsekreterare

Forum – idéburna organisationer med social inriktning

Referenser:

Ackfeldt, Anders., m.fl. ”Undermålig forskning i svensk myndighetsrapport”. *Religionsvetenskapliga kommentarer*. 2017.

Länk: <http://religionsvetenskapligakommentarer.blogspot.se/>

Alsander, Anton (red) ”Tillsammans för tillit och demokrati. Civilsamhällets handbok mot våldsbejakande extremism” Forum: 2017.

Göndör, Eli och Christer Mattsson. ”Vi är rädda för MSB:s rapport”. 2017

Länk: <http://www.svt.se/opinion/eli-gonder-och-christer-mattsson-om-msb>

Jerlerup, Torbjörn. ”Muslimska Brödraskapet – eller: att anklaga utan bevis”. *Sverige är inte världens navel*. 2017.

Länk: <https://ligator.wordpress.com/2017/02/26/muslimska-brodraskapet-eller-att-anklaga-utan-bevis/>

Osman, Bilan ”Slarvig rapport riskerar att stärka hatet mot muslimer”. 2017

Länk: http://expo.se/2017/slavig-rapport-riskerar-att-starka-hatet-mot-muslimer_7269.html